

Storskalig släckutrustning

Sammanfattning

Ägare eller innehavare till en sådan anläggning som avses i 43 § räddningstjänstlagen (1986:1102) skall i skälig omfattning hålla med utrustning och beredskap. En utredning som av Svenska Petroleum Institutet, Statens Räddningsverk, Sprängämnesinspektionen, Kommunförbundet, Stockholms brandförvar, Malmö brandkår, Räddningstjänsten Göteborg/Mölndal och Räddningstjänsten i Sundsvall-Timrå resulterade i ett förslag som nu håller på att förverkas. Ett av oljehandeln gemensamt bolag, Släckmedelscentralen-SMC AB, har bildats. Bolagets uppgift är att bygga upp och vidmakthålla fyra s.k. resursdepåer runt om i landet. En första resursdepå har i samarbete med Stockholms Brandförvar färdigställts i Stockholm. Region Osts resursdepå på Loudden invigdes 1995-11-29 av Nils Olof Sandberg från Räddningsverket. Samma dag höll SMCs styrelse sammanträde och beslutade att även utrusta de kvarvarande tre resursdepåerna.

Bakgrund

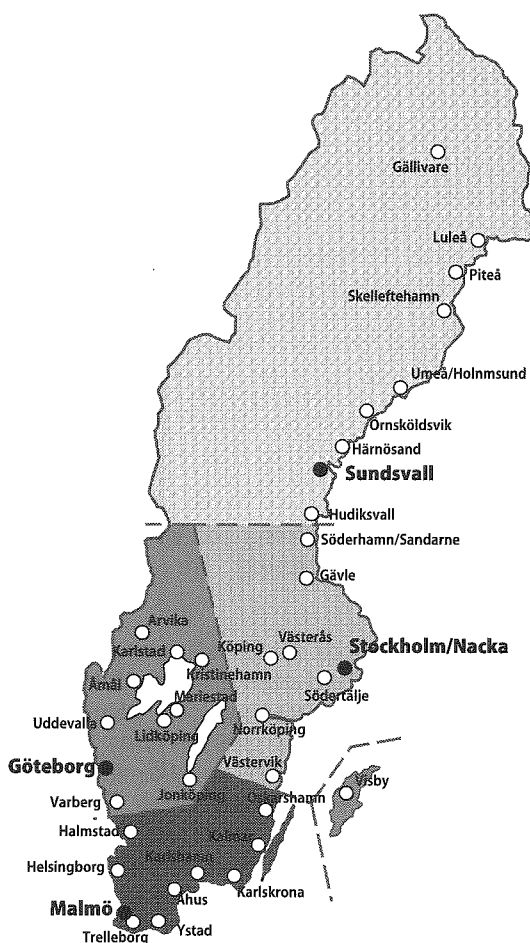
Bränder i cisternanläggningar är ovanliga men kan få stora konsekvenser. En brand i en cistern ställer räddningskåren inför en mycket svår och resurskrävande situation. Erfarenhet och kunskaper måste bl.a. sökas utomlands. En sådan kunskapsinhämtning har genomförts av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) på uppdrag av Brandforsk. Grundläggande data för den tekniska specifikationen av SMCs utrustning är hämtade från SPs rapport 1992:02 "Dimensionering, utrustning och val av taktik är avgörande vid släckning av cistern-och invallningsbränder".

Av rapporten framgår att för att lyckas släcka en större cisternbrand måste man ställa stora krav på planering, personal och utrustning. Denna utrustning och kompetens finns för närvarande inte i landet, vilket innebär ett behov av nyanskaffning av bl.a. material. Eftersom frekvensen av denna typ av brand är mycket låg och sannolikheten för att resurserna verkligen skall behöva användas därmed är små måste alla satsningar på denna släckresurs göras så att de ekonomiska aspekterna optimeras.

Uppbyggnad

En arbetsgrupp bildades med företrädare från Svenska kommunförbundet, Sprängämnesinspektionen, Kemikontoret, oljebranchen och Räddningsverket har tagit fram ett förslag på organisation för släckning av bränder i cisternanläggningar.

Arbetsgruppen kom fram till en kompromiss som bedömdes rimlig både från beredskaps, övnings och ekonomisk synpunkt. Landet indelas i fyra regioner och inom varje region placeras en avancerad mobil släckutrustning benämnd "storskalig släckutrustning" som tillsammans med specialutbildad personal skall kunna sättas in mot en större cistern- och invallningsbrand inom regionen.



En utgångspunkt var att resursen skulle gå att transportera med Herkules. Detta dels med hänsyn till behov inom Sverige men också för att ge möjlighet att kunna erbjuda släckhjälp till vår närmaste grannländer.

Släckmedelscentralen-SMC AB ägs gemensamt av nio bensinbolag. Samarbetet regleras i ett avtal. Bolaget har rätt att upphandla tjänster för investeringar, drift och underhåll av resursdepåerna (Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall) samt samt att svara för bolagets

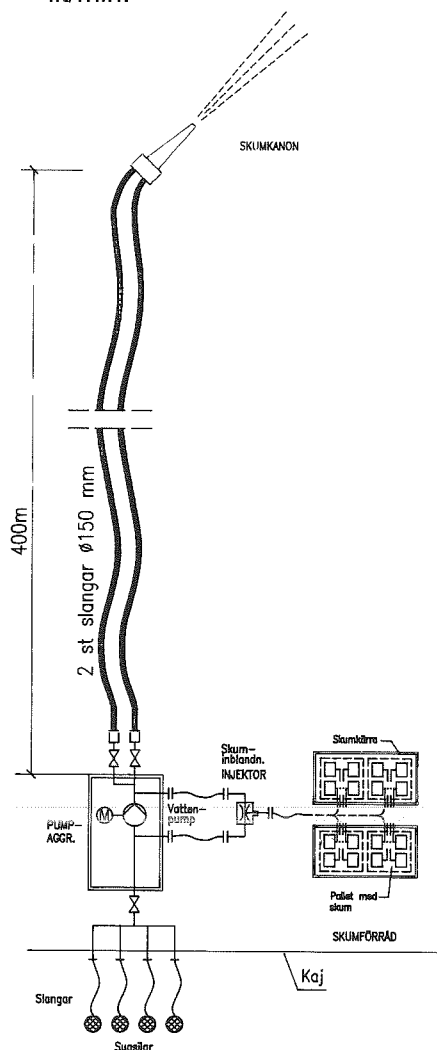
administration. Svenska Petroleum Institutet (SPI) har fått i uppdrag att till en början sköta bolagets administration.

Under 1994 bildades två arbetsgrupper, en för tekniska frågor och en för utbildnings-, beredskaps- och övningsfrågor. Prioriterad fråga för den tekniska arbetsgruppen var möjligheterna till anpassning för transport med ett Herkulesplan.

SMCs styrelse beslutade att under 1995 utrusta resursdepån i Stockholm. Investeringskostnad för denna depå är beräknad till 6.4 milj SEK.

Utrustningen är modulbaserad där varje modul består av:

- En dieseldriven pump med kapacitet på 10.000 lit/min.
- 2x400 meter brandslang diameter 150 mm.
- 16 ton alkoholbeständig skumväska.
- Inblandningsutrustning för 3% och 6% skum.
- En skumkanon med kapacitet på 8.000 lit/min.



Principupställning av en "SMC-modul".

Region Ost är utrustad med två moduler och dessutom 8 ton extra skumvätska, totalt 40 ton, 400 meter extra slang, totalt 2000 meter samt en slangupptagningsenhet. Modulerna kan antingen köras parallellt eller kopplas i serie. Anskaffningskostnaden för utrustning till de planerade fyra resursdepåerna är beräknad till 26-30 miljoner kronor.

Utrustningen är inbyggd i containersystem och anpassad för att transporteras med bil och flyg. Dimensionering och lastningsmetoder har utarbetats i samarbete med F 7 i Sätenäs och flygvapenledningen har beslutat att prioritera transport av SMCs utrustning, om deras medverkan erfordras.

Diskussioner med räddningstjänsterna angående beredskap och drift av storskalig släckutrustning har påbörjats. Den årliga driftkostnaden, exklusive räntor och avskrivningar, uppskattas till 3-4 miljoner kr/år efter full utbyggnad av verksamheten.

Beredskapsverksamheten i region Ost beräknas starta i början av 1996. Upphandling, utprovning och planering för de övriga resursdepåer beräknas ske under första halvåret 1996. Beredskapen för övriga regioner beräknas påbörjas senare under 1996.

Av det totala utbildningsprogrammet kommer två instruktörskonferensen att genomföras under första kvartalet 1996. Under 1996 fullföljs utbildningsprogrammet med ytterligare sex grundkurser samt en befälskurs.

Under 1996 planeras sex övningar, tre i region Ost samt en övning vardera i de övriga regionerna. Totalt är avsikten att genomföra övningar på samtliga depåer inom landet för vilka verksamheten har planeras (42 st) under en treårsperiod. Därefter tas ställning till den fortsatta övningsfrekvensen i samråd med berörda parter. I samband med att respektive resursdepå färdigställts planeras lokala informationsmöten.

Räddningsverket

Räddningsverkets roll i projektet är uppmuntra och stimulera ökad samverkan mellan kommunal räddningstjänst, statlig räddningstjänst och SMC. Räddningsverket håller på att ta fram en video produktion som beskriver projektet.

Videon skall också användas för information till ev nyttjare om vad som fodras på plats för att utrustningen skall fungera. En engelsk version skall också tas fram. Videon beräknas vara klar under första kvartalet 1996.

Kontaktperson inom SRV: Ingvar Hansson, Rbr, tfn 054-10 42 67.

Tidigare nummer av Aktuellt från Räddningsverket under 1995

- Nr 1-95 Interkommunal stabsberedskap (*Samordning och samverkan*)
- Nr 2-95 Statsbidrag till förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor (*Olycksförebyggande*)
- Nr 3-95 Skogsbrandbevakning med flyg (*Olycksförebyggande*)
- Nr 4-95 Besiktning av samlingstält (*Olycksförebyggande*)
- Nr 5-95 Brandriskprognos från SMHI (*Olycksförebyggande*)
Flygburna skogsbrandresurser sommaren 1995 (*Metod och teknik*)
- Nr 6-95 Skumvätskors effekt på miljön (*Miljö*)
- Nr 7-95 Flaskpaketet Spirolite (*Metod och teknik*)
- Nr 8-95 Räddningsverkets internationella katastrofhjälp och biståndsinsatser (*Internationell verksamhet*)
- Nr 9-95 Nya rutiner för utbildning av brandman, deltid (*Utbildning*)
- Nr 10-95 Kommunala räddningstjänstinsatser år 1994 (*Statistik*)
- Nr 11-95 Räddningstjänstens roll i krisstödsarbetet efter Estonia-olyckan (*Krishantering*)
- Nr 12-95 Barns förhållande till eld (*Olycksförebyggande*)
- Nr 13-95 Skogsbrand (*Metod och teknik*)
- Nr 14-95 Utvärdering av FIRE DEMAND MODEL (*Metod och teknik*)
- Nr 15-95 Storskalig släckutrustning (*Samordning och samverkan*)